

Vastumisse kuupäev : 14/04/2026

Kohtuasi C-132/26*

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

25. veebruar 2026

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Cour du travail de Mons (Monsi kõrgem töökohus, Belgia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

19. veebruar 2026

Apellant:

Camille asbl

Vastustaja:

RT

I. Põhikohtuasja ese:

Apellatsioonkaebus, millega palutakse määrata enammakstud peretoetuse summa tagasimaksmine.

II. Eelotsusetaotluse liik ja ese:

Eelotsusetaotlus, millega palutakse tõlgendada määrust nr 883/2004, direktiivi 2004/38 ja määrust 492/2011, millega kinnitatakse liikmesriigis elavate ja seal majandustegevust teostavate Euroopa Liidu kodanike võrdse kohtlemise põhimõtet.

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

III. Viidatud õigusnormid:

A. Riigisisised õigusnormid

Vallooni piirkonna 8. veebruari 2018. aasta dekreet perehüvitiste haldamise ja maksmise kohta

- 1 Artiklis 4, mida on muudetud 1. jaanuaril 2023 jõustunud 21. detsembri 2022. aasta dekreediga, millega muudetakse 8. veebruari 2018. aasta dekreeti perehüvitiste haldamise ja maksmise kohta, artikliga 2, on sätestatud:

„§ 1. Lapse eest on õigus saada perehüvitisi, kui täidetud on järgmised kumulatiivsed tingimused:

1)°tema alaline [või tegelik] elukoht on prantsuskeelse piirkonna territooriumil [...];

2)°tal on Belgia kodakondsus või Belgia elamisluba või tema vanemad on kodakondsuseta isikud.

Registreerimistõend ei ole käesoleva dekreeti tähenduses elamisluba. [...]

Kuni 12-aastase lapse eest, kellel puudub Belgia elamisluba, on õigus saada perehüvitisi juhul, kui ühel tema vanematest on Belgia elamisluba.“

B. Liidu õigusnormid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta

- 2 Artiklis 2 on sätestatud:

„Isikud, kelle suhtes määrus on kohaldatav

1. Käesolevat määrust kohaldatakse liikmesriigi kodanike, liikmesriigis elavate kodakondsuseta isikute ja pagulaste suhtes, kes on või on olnud sotsiaalkindlustusalaste õigusaktidega hõlmatud ühes või mitmes liikmesriigis, samuti nende pereliikmete ning nende ülalpidamisel olnud isikute suhtes.“

- 3 Artiklis 3 on sätestatud:

„Reguleerimisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse kõigi õigusaktide suhtes, mis reguleerivad järgmisi sotsiaalkindlustusliike:

[...]

j) *perehüvitised.*“

4 Artiklis 4 on sätestatud:

„Võrdne kohtlemine

Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, võimaldatakse isikutele, kelle suhtes käesolevat määrust kohaldatakse, iga liikmesriiki õigusaktide alusel samasuguseid soodustusi ja nende suhtes kehtivad samasugused kohustused kui nimetatud riigi kodanike suhtes.“

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid [...]

5 Artiklis 24 on sätestatud:

„Võrdne kohtlemine

1. Kui asutamislepingu ja teiseste õigusaktide erisätetes ei ole selgelt ette nähtud teisiti, koheldakse kõiki käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõtva liikmesriigi territooriumil elavaid liidu kodanikke asutamislepingu reguleerimisalas võrdselt kõnealuse liikmesriigi kodanikega. Seda õigust saavad kasutada ka pereliikmed, kes ei ole liikmesriigi kodanikud ja kellel on seal elamisõigus või alaline elamisõigus.

2. Erandina lõikest 1 ei ole vastuvõttev liikmesriik kohustatud tagama õigust sotsiaalsele elamisperioodi esimese kolme kuu jooksul või, kui see on asjakohane, artikli 14 lõike 4 punktis b sätestatud pikema ajavahemiku jooksul, samuti pole ta kohustatud enne alalise elamisõiguse omandamist andma stipendiumide või õppelaenuena toimetulekutoetust õpinguteks, sealhulgas tööalaseks koolituseks, muudele isikutele kui töötajatele, füüsilisest isikust ettevõtjatele, sellise staatuse säilitanud isikutele ja nende pereliikmetele.“

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta määrus (EL) nr 492/2011 töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires

6 Artiklis 7, mis sisaldub 2. jaos „Tööhõive ja võrdne kohtlemine“, on sätestatud:

„1. Töötajat, kes on liikmesriigi kodanik, ei tohi teise liikmesriigi territooriumil tema kodakondsuse tõttu kohelda ükskõik milliste tööhõive- ja töötingimuste suhtes teisiti kui selle riigi kodanikest töötajaid, eelkõige seoses töötasu, vallandamise ja töötuks jäämise puhul tööle ennistamise või uue töökoha leidmisega.

2. Tal on samad sotsiaalsed ja maksusoodustused kui selle riigi kodanikest töötajatel. [...]“

IV. Põhikohtuasja asjaolud ja menetlus:

- 7 RT on Itaalia kodanik. Tema abikaasa KS on Maroko kodanik. Neil on kolm last: NS, BS ja FS, kes on Itaalia kodanikud.
- 8 2019. aasta juunis saabusid RT ja KS koos oma kolme lapsega Belgiasse. 18. juulil 2019 väljastati RT-le registreerimistõend (nn „8. lisa“)*, eelkõige sotsiaalkindlustuskassaga „UCM“ liitumise tõendi põhjal ja Banque-Carrefour des Entreprises'i (keskne ettevõtjate andmepank) väljavõtte põhjal, mis puudutas äriühingut „Ninou Laila“.
- 9 Alates 1. augustist 2019 sai RT Belgias oma kolme lapse eest peretoetusi.
- 10 Office des Étrangers (välismaalaste amet) lõpetas 8. veebruaril 2022 RT ja tema laste üle kolmekuulise elamisõiguse põhjusel, et tema kuulumine vabakutseliste töötajate sotsiaalkindlustussüsteemi oli lõppenud 1. jaanuaril 2020 ning ta ei ole tõendanud, et tal on isiklikult või kolmanda isiku (käesoleval juhul abikaasa) kaasabil piisavalt elatusvahendeid. Ka tema abikaasalt võeti riigis elamise õigus.
- 11 RT ja tema lapsed kustutati rahvastikuregistrist alates 8. veebruarist 2022.
- 12 RT ja KS esitasid 16. mail 2022 Conseil du Contentieux des Étrangers'ile (välismaalaste asjade halduskohus) kaebuse Välismaalaste ameti 8. veebruari 2022. aasta otsuse tühistamiseks.
- 13 RT-le ja tema lastele väljastati seejärel elamisload (nn „35. lisa“**) ajavahemikuks 22. juuni–29. september 2022, mida pikendati (praktiliselt) katkematult kuni 22. juunini 2023.
- 14 Peretoetuste kassa asbl CAMILLE otsustas 18. juulil 2022, et RT-l ei ole pärast 2022. aasta veebruarikuud enam õigust saada peretoetusi, kuna ta kustutati rahvastikuregistrist pärast seda, kui ta oli kaotanud riigis elamise õiguse. Peretoetuste kassa nõuab seega tema hinnangul alusetult välja makstud 2022. aasta märtsikuu toetuste tagasimaksmist.
- 15 RT esitas 6. oktoobril 2022 Tribunal du travail'le (töökohus) selle otsuse peale kaebuse.

* „Kuninga 8. oktoobri 1981. aasta määruse välismaalaste riiki sisenemise, riigis viibimise ja sinna elama asumise ning riigist väljasaatmise kohta (arrêté royal du 8 octobre 1981 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers) 8. lisa“, milles on esitatud „dokument, mis väljastatakse liidu kodanikele, kes elavad kuningriigi territooriumil üle kolme kuu („tähtjaline elamine“)“.

** „Kuninga 8. oktoobri 1981. aasta määruse välismaalaste riiki sisenemise, riigis viibimise ja sinna elama asumise ning riigist väljasaatmise kohta (arrêté royal du 8 octobre 1981 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers) 35. lisa“, milles on esitatud „erandlik elamisluba“, see tähendab kolmekuuline elamisluba, mida saab pikendada ja mis antakse liidu kodanikule, kes on esitanud peatava toimega kaebuse teatud otsuste peale, millega jäeti elamisloa taotlus rahuldamata.

- 16 RT esitas 12. oktoobril 2022 uue taotluse „registreerimistõendi“ saamiseks, esitades tõendid piisavate elatusvahendite kohta, nimelt eelkõige oma abikaasa, kes on tagatise andja, ettevõttejahi palgatõendid, ning kolm tähtjalist osalise töötajaga töölise töölepingut vautšeripõhise töö sektoris, mis puudutasid järgmisi ajavahemikke: **30. november 2022**–31. detsember 2022, 1.–31. jaanuar 2023 ja 1.–28. veebruar 2023.
- 17 Välismaalaste amet tegi 24. veebruaril 2023 selle taotluse kohta otsuse keelduda üle kolmekuulise elamisõiguse andmisest ilma lahkumisettekirjutuseta, põhjendusel, et sissetuleku regulaarsust ei ole tõendatud. Ühelt poolt ei saanud ettevõttejahi palgatõendeid arvesse võtta ning teiselt poolt olid RT esitatud töölepingud juba lõppenud ning viimane tööleping lõppeb 28. veebruaril 2023.
- 18 Üle kolmekuulise elamisõiguse andmisest keeldumise otsuse järel kustutati RT ja tema lapsed rahvastikuregistrist ajavahemikuks 24. veebruar–15. mai 2023.
- 19 RT ja KS esitasid 23. märtsil 2023 Conseil du Contentieux des Étrangers’ile (välismaalaste asjade halduskohus) nende endi ja oma laste nimel kaebuse Välismaalaste ameti 24. veebruari 2023. aasta otsuse tühistamiseks.
- 20 Conseil du Contentieux des Étrangers (välismaalaste asjade halduskohus) jättis 18. aprillil 2023 rahuldamata kaebuse tühistada Välismaalaste ameti 8. veebruari 2022. aasta otsus (millega lõpetati üle kolmekuuline riigis elamise õigus).
- 21 RT ja tema lapsed esitasid **15. mail 2023** uue taotluse „registreerimistõendi“ saamiseks. Toimiku dokumendid tõendavad, et RT töötas katkematult 30. novembrist 2022 kuni 15. maini 2023. Seejärel anti neile uus üle kolmekuuline elamisõigus. Alates sellest kuupäevast saab RT taas oma laste eest peretoetusi.
- 22 Teise, 2. septembri 2024. aasta kohtuotsusega jättis Conseil du Contentieux des Étrangers (välismaalaste asjade halduskohus) rahuldamata kaebuse tühistada Välismaalaste ameti 24. veebruari 2023. aasta otsus (keeldumine anda üle kolmekuuline elamisõigus ilma lahkumisettekirjutuseta).
- 23 Tribunal du travail (töökohus) tühistas 23. oktoobril 2024 tervikuna asbl CAMILLE 18. juuli 2022. aasta otsuse ning otsustas, et RT-l on kogu Conseil du Contentieux des Étrangers’s (välismaalaste asjade halduskohus) toimuva kohtumenetluse vältel õigus saada oma kolme lapse eest peretoetusi.
- 24 Asbl CAMILLE esitas omakorda 23. oktoobri 2024. aasta kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse cour du travail de Mons’i (Monsi kõrgem töökohus).

V. Poolte seisukohad:***Asbl CAMILLE***

- 25 Peretoetuste kassa leiab, et RT-l ei olnud õigust saada peretoetusi ajavahemikul märts 2022 kuni mai 2023, sest tal puudus seaduslik elamisluba 8. veebruarist 2022 (Välismaalaste ameti otsus lõpetada üle kolmekuuline elamisõigus) 14. maini 2023 (uue registreerimistõendi taotluse kuupäev, milleni väljastatud elamisluba on tagasiulatav).

RT

- 26 Kolmanda võimalusena heidab RT ette „ilmselget diskrimineerimist, mille all kannatavad tema lapsed nende Itaalia kodakondsuse tõttu, vaatamata sellele, et nende elukoht on vaieldamatult kuningriigi territooriumil“.
- 27 RT väidab, et kohaldatav on liidu õigus, kuna tal on Itaalia kodakondsus ja ta kasutab oma õigust töötajana koos oma pereliikmetega vabalt liikuda, vastavalt direktiivile 2004/38, ning vabadust töötada, mis on tagatud ELL artikli 3 lõikega 2, ELTL artikliga 21 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 45.
- 28 RT teeb seega ettepaneku esitada Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus, mis keskenduks sisuliselt asjaolule, et ta on Itaalia kodanik, kes töötab Belgias.

VI. Cour du travail (kõrgem töökohus) hinnang:

- 29 Vaidlusalune ajavahemik on 8. veebruarist 2022 kuni 14. maini 2023 ehk ajavahemik, mille jooksul asbl CAMILLE ei pea enda väitel RT-le peretoetusi maksma.
- 30 Kohus leiab, et RT olukorda tuleb käsitada erinevalt enne ja pärast 30. novembrit 2022, mil RT alustas Belgias töötamist.
- 31 Vaidlust ei ole selle üle, et RT, kellel on liidu kodakondsus, ei teostanud enne 30. oktoobrit 2022 Belgias mingit majandustegevust. RT ei töötanud enam ega saanud tugineda ühelegi teisele Euroopa Liidus vabalt liikumise õiguse alusele. RT väitis eelkõige, et tal oli piisavalt elatusvahendeid, tuginedes sissetulekule, mida tema Maroko kodanikust abikaasa sai füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisest. Välismaalaste amet leidis, et RT ei tõendanud, et see elatusvahendite tingimus on täidetud, ja Conseil du Contentieux des Étrangers (välismaalaste asjade halduskohus) leidis, et elamisõiguse andmisest keeldumise otsuse tühistamiseks esitatud kaebus oli põhjendamatu.
- 32 RT-l ja KS-il oli nn „35. lisa“ ehk dokument, mis väljastatakse sellise kaebuse menetlemise ajaks, millega palutakse tühistada Välismaalaste ameti teatud otsused elamisõiguse andmisest keeldumise kohta. See dokument ei kujuta endast

„elamisluba“, mis on nõutav 18. veebruari 2018. aasta dekreeedi artikli 4 lõike 1 punkti 2 kohaselt.

- 33 Kuna RT-l puudus elamisluba, et täitnud ta tingimusi selleks, et tal oleks õigus saada selle perioodi jooksul oma laste eest peretoetusi.
- 34 Seega tuleb vaidlustatud otsust muuta selles osas, milles selles on leitud, et RT-l ja tema lastel oli vaidlusaluse ajavahemiku esimese poole vältel elamisluba ja seega õigus peretoetustele.
- 35 Cour du travail (kõrgem töökohus) otsustab seega, et RT peab asbl CAMILLE-le tagastama 709,37 eurot, mille ta sai peretoetustena 2022. aasta märtsikuu eest, ning kinnitab asbl CAMILLE 18. juuli 2022. aasta otsust selles osas, milles seal leiti, et RT-l ei olnud õigust saada oma kolme lapse eest peretoetusi ajavahemiku eest 1. märts 2022–29. november 2022.
- 36 Mis puudutab 30. novembrile 2022 järgnevat perioodi, siis tuleb tõdeda, et, vastupidi sellele eelnenud perioodile, mil RT ei teostanud majandustegevust, oli RT-l alates 30. novembrist 2022 Belgias töötaja staatus ning ta sai selle alusel kasutada õigusi ja vabadusi, mis on Euroopa Liidus tagatud majandustegevuses osalevatele isikutele.
- 37 Nimelt ei ole vaidlust selle üle, et alates 30. novembrist 2022 alustas RT Belgias töötamist, nimelt töölepingute alusel töölisena vautšeripõhise töö sektoris. Office national de la sécurité sociale'i (riiklik sotsiaalkindlustusamet) andmetel on RT töötanud katkematult kuni tänaseni.
- 38 Vaatamata eelkirjeldatud töötamisele ja seega oma panusele Belgia sotsiaalpoliitika rahastamisse, ei saanud RT ajavahemikul 30. november 2022–14. mai 2023 peretoetusi, kuna tal puudus nõutav elamisluba.
- 39 Võib leida, et niisugune olukord, mis tuleneb 18. veebruari 2018. aasta Vallooni piirkonna dekreeedi artikli 4 kohaldamisest, on vastuolus Euroopa Liidu kodanike võrdse kohtlemise põhimõttega, mis on kinnitatud eelkõige direktiivi 2004/38/EÜ artikliga 24, määruse nr 883/2004 artikliga 4 ja määruse nr 492/2011 artikliga 7.
- 40 Kohus peab vajalikuks pöörduda, nagu RT palus, küsimustega Euroopa Kohtu poole, tuginedes asjakohastele toimiku andmetele, nimelt asjaolule, et RT-l oli alates 30. novembrist 2022 töötaja staatus.

VII. Eelotsuse küsimused:

- 41 Cour du travail (kõrgem töökohus) esitab järgmised küsimused:
 1. Kas määruse nr 883/2004/EÜ artiklit 4, direktiivi 2004/38/EÜ artiklit 24 ja määruse (EL) nr 492/2011 artiklit 7, milles on kinnitatud Euroopa Liidu kodanike võrdse kohtlemise põhimõtet, tuleb tõlgendada nii, et nendega on

vastuolus riigisisene õigusakt, milles on seatud tingimuseks, et selleks, et saada peretoetusi lapse eest, kes on liidu kodanik, peab viimasel olema elamisluba pädevas liikmesriigis, kus ta koos oma vanematega tegelikult elab, mille tulemusena ei anta neid toetusi selle lapse vanemale, kes on samuti Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik, kuid kellel ei ole enam (kellel ei ole) sellist elamisluba, kuigi ta elab seal tegelikult ja teostab majandustegevust (kõnealusel juhul töötajana), panustades niiviisi selle riigi sotsiaalpoliitika rahastamisse?

2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas niisugust ebavõrdset kohtlemist, mis on vastuolus määruse nr 883/2004/EÜ artikliga 4, direktiivi 2004/38/EÜ artikliga 24 ja määruse (EL) nr 492/2011 artikliga 7, parandab piisavalt asjaolu, et asjaomase riigisisese õigusakti teise sättega on sama laps vabastatud elamisloa nõudest, võimaldades nii samal vanemal peretoetusi saada maksimaalselt kuuekuulise ajavahemiku jooksul, mis hakkab kulgema alates vanema sisenemisest asjaomase liikmesriigi territooriumile?